

Sygn. akt IV KK 510/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Weronika Woźniak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie **D. S.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 27 lutego 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Myszkowie

z dnia 4 listopada 2021 r., sygn. akt II K 785/21,

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myszkowie.**

UZASADNIENIE

D. S. oskarżony został o to, że w dniu 7 lipca 2021 r. w miejscowości R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził K. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3.000 złotych w ten sposób, iż zawarł umowę na wykonanie prac budowlanych i pobrał jako zaliczkę ww. kwotę, po czym w żaden

sposób nie przystąpił do realizacji prac określonych w przedmiotowej umowie, ani nie zwrócił pobranej zaliczki, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem nakazowym wydanym w dniu 4 listopada 2021 r. w sprawie o sygn. akt II K 785/21, Sąd Rejonowy w Myszkowie uznał oskarżonego D. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę 200 (dwieście) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych; orzekł ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. na rzecz oskarżonego kwotę 3000 zł tytułem naprawienia szkody oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 1 grudnia 2021 r.

Kasację od tego wyroku na niekorzyść, w terminie z art. 524 § 3 k.p.k., wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie:*

- art. 500 § 1 i 3 k.p.k. polegające na niesłusznym przyjęciu, że wina oskarżonego i okoliczności zarzucanego mu przestępstwa nie budzą wątpliwości, a tym samym istnieją przesłanki do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym, mimo iż opis czynu zarzucanego D. S. nie zawierał kompletu znamion przyjętej kwalifikacji prawnej z art. 286 § 1 k.k., co doprowadziło do wydania na posiedzeniu skazującego wyroku nakazowego za czyn, w którego opisie, z rażącym naruszeniem art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., nie ujęto wszystkich znamion przypisanego oskarżonemu występku oszustwa z art. 286 § 1 k.k., gdyż uznano go za winnego tego, że w dniu 7 lipca 2021 roku w miejscowości R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził K. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3.000 złotych w ten sposób, iż zawarł umowę na wykonanie prac budowlanych i pobrał jako zaliczkę ww. kwotę, po czym w żaden sposób nie przystąpił do realizacji prac określonych w przedmiotowej umowie, ani nie zwrócił pobranej zaliczki, podczas gdy do skazania za popełnienie wskazanego występuku wymagane jest, aby niekorzystne rozporządzenie mieniem przez pokrzywdzonego nastąpiło w wyniku wprowadzenia go w błąd przez sprawcę, albo w wyniku

wyzyskania błędu pokrzywdzonego lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania;

- art. 504 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na skazaniu D. S. na karę 200 (dwieście) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych, tj. bez określenia rodzaju kary, a zatem bez faktycznego dokonania rozstrzygnięcia co do orzeczonej kary.”

Podnosząc tak opisane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Kasacje tę poparł w trakcie rozprawy kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jako zasadna podlegała uwzględnieniu. Ma rację skarżący, że wydanie wyroku skazującego w trybie nakazowym nastąpiło z rażącym i mającym wpływ na treść wyroku naruszeniem przepisu art. 500 § 1 i 3 k.p.k. Już pobieżna analiza opisu czynu zawartego w akcie oskarżenia wskazuje na to, iż nie zawiera on kompletu znamion czynu zabronionego z art. 286 § 1 k.k., albowiem zabrakło w nim wskazania, że do niekorzystnego rozporządzenia mieniem doszło za pomocą wprowadzenia K. W. w błąd albo wyzyskania jego błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego osoby rozporządzającej mieniem. Trafnie wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że wskazana w art. 500 § 3 k.p.k. przesłanka braku wątpliwości obejmuje nie tylko ustalenia w zakresie sprawstwa czynu, ale wszelkich okoliczności mających wpływ na dokonanie jego właściwej oceny prawnej, w tym co do tak zasadniczej kwestii, jak realizacja przez oskarżonego wszystkich znamion zarzuconego mu czynu, wymienionych w konkretnym przepisie typizującym dane przestępstwo (por. np. wyroki SN: z dnia 27 kwietnia 2021 r., V KK 374/20; z dnia 2 marca 2022 r., IV KK 22/22; z dnia 25 kwietnia 2022 r., II KK 158/22). Już ta konstatacja dowodzi, że wydanie wyroku nakazowego co do oskarżonego nie było możliwe, skoro nie zarzucono mu w opisie czynu działania mającego postać czynu zabronionego wskazanego w art. 286 § 1 k.p.k. Z tego powodu procedowanie w trybie nakazowym było niemożliwe, a to oznacza, że sprawa ta winna zostać skierowana do postępowania zwykłego, tak aby w toku tego postępowania sąd pierwszej instancji rozważył, czy zebrane w

sprawie dowody pozwalają na ustalenie zrealizowania czynności wykonawczych przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 k.k., a jeśli tak, to w jakiej formie to nastąpiło oraz ujęcie tych ustaleń w opisie czynu w taki sposób, aby spełniony został wymóg z art. 1 § 1 k.k. W przypadku wydania wyroku skazującego wymóg dokładnego określenie opisu czynu wynika wprost z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.

Z tego powodu konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Pomimo faktu, że zasadniczym uchybieniem wskazanym w kasacji na uzasadnienie rażącego naruszenia art. 500 § 1 i 3 k.p.k. było wydanie wyroku nakazowego za czyn, który nie wypełniał znamion przestępstwa, to nie sposób zanegować argumentu skarżącego, iż wniesienie kasacji w takim układzie procesowym na niekorzyść jest prawidłowe. Przede wszystkim kasacja wniesiona na niekorzyść pozwala na zmianę opisu czynu w toku ponownego postępowania w takim kierunku, aby czyn ten miał postać przestępstwa i aby doszło do skazania oskarżonego w sposób prawidłowy, a zatem, z przestrzeganiem przepisu art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 1 k.k. Ponadto, nie jest konieczne w takim układzie wykazywanie już w kasacji jakie elementy dowodowe dają podstawę do ustalenia co do istnienia wszystkich znamion przedmiotowych czynu z art. 286 § 1 k.k., skoro przecież wydano wyrok skazujący, a zatem nie kwestionowano w takim układzie samego sprawstwa czynu zabronionego. Już na zakończenie dodać zaś trzeba, że zbędne było ustosunkowanie się do drugiego zarzutu zawartego w kasacji, skoro już pierwszy zarzut kasacji musiał powodować uchylenie zaskarżonego wyroku.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w wyroku.